

**Climate Leadership Coalitionin asiantuntijalausunto
luonnokseen valtioneuvoston periaatepäätökseksi kotimaan liikenteen
kasvihuonekaasujen vähentämisestä**

(Fossiilittoman liikenteen tiekartta – luonnos valtioneuvoston periaatepäätöksestä
kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi)

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/9996/2019

Climate Leadership Coalition (CLC) kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä (Fossiilittoman liikenteen tiekartta).

Pidämme tavoitetta puolittaa kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vuoteen 2030 mennessä hyvänä, joskin suunnittelun pääpainotuksen pitäisi mielestämme olla siinä, miten saavutetaan liikenteen fossiilittomuus viimeistään 2045 ja Suomen ilmastoneutraalius 2035.

Kuva 1. Liikenteen kokonaisenergia nykyisin ja tavoitetila 2045.

Yllä oleva kuva esittää viitteellisesti pidemmän aikavälin tavoitetilan ilmastoneutraalin liikennejärjestelmän kokonaisenergian kulutuksen jakaumasta. Keskeisimmät tekijät hiilineutraalin liikennejärjestelmän saavuttamiseksi ovat nähdäksemme sähköinen liikenne (sähkö ja sähkön avulla tehdyt synteettiset polttoaineet), kestävät biopolttoneesteet sekä -kaasut sekä sähköistymisen ja muun energiajärjestelmän tehostumisen seurauksena aikaansaatu energiankäytön väheneminen.

Seuraavissa luvuissa on kuvattu näiden osa-alueiden keskeisimpiä muutostekijöitä:

Liikenteen sähköistäminen:

-
- Sähköisen liikenteen edistämisen kannalta riittävän latausinfrastruktuurin etupainotteinen varmistaminen ja laajentaminen on keskeistä. Sähköautojen todennäköinen hinnanalasku suurten autonvalmistajien kasvattaessa tuotantovolyymejaan voi johtaa sähköautojen ennakoitua nopeampaan leistymiseen, jolloin latausinfrastruktuurin laajuus voisi muodostua pullonkaulaksi kannan kasvulle. Kysyntälähtöisyyden tulisikin olla keskeinen kriteeri julkisen lataustuen suuntaamisessa.
- Latausinfra laajentamisessa tulisi taata myös edellytykset pidempien matkakettujen vähäpäästöisyyteen esimerkiksi liityntäpysäköintialueiden latausinfra riittävällä laajentamisella.
- Liikenteen sähköistäminen nostaa osaltaan sähkönkulutusta ja muuttaa kulutuksen kysyntäprofiilia. Sähkön tuotannon muuttuessa entistä sääriippuvaisemmaksi on tärkeää kehittää lataustapoja joustaviksi ja edistää kuluttajien aktiivista toimintaa markkinoilla, jotta voidaan hyödyntää myös vaihtelevia sähkön hintoja täysimääräisesti.

Biopolttonesteet ja biokaasu:

- Biokaasun sisällyttäminen biopolttoaineiden jakeluelvoitteeseen on tarpeellista. Tämä edistää liikenteen päästöjen vähentämistä ja samanaikaisesti antaa signaalin kysynnän jatkuvuudesta biokaasun tuottajille.
- Pitkällä aikavälillä näemme, että kestäviä biopolttonesteitä ja -kaasuja tarvitaan enenevässä määrin raskaaseen pitkän matkan liikenteeseen, joka on vaikeammin sähköistettävissä.

Synteettiset polttoaineet (eli sähköpolttoaineet):

- Sähköpolttoaineiden sisällyttäminen biopolttoaineiden jakeluelvoitteeseen on tarpeellista. Sähköpolttoaineiden sisällyttäminen jakeluelvoitteeseen lisää osaltaan alan toimijoiden varmuutta toimintaympäristön kehityksestä ja luo siten paremmat edellytykset pitkäjänteiselle teknologiakehitykselle. Tämä olisi tärkeää paitsi Suomen omien päästöjen osalta, mutta samalla myös vähäpäästöisen teknologian vientimahdollisuuksien hyödyntämiseksi.
- Haluaisimme kuitenkin painottaa myös tarvetta selvittää tarvittavat regulaatiomuutokset sekä kotimaassa että EU-tasolla kotimaisten sähköpolttoaineiden tuotantoinvestointien mahdollistamiseksi.

Nyt lausunnolla oleva *Fossiilisen liikenteen tiekartta* sisältää lukuisia, mielestämme oikean suuntaisia toimenpiteitä emmekä ota niihin lausunnossamme yksityiskohtaisesti kantaa. Mielestämme toimenpiteet vuoden 2030 päästötavoitetta ajatellen tulisi valita niin, että ne muodostavat loogisen polun kohti yllä mainittua tavoitetilaa. Näin ollen toimenpiteiden, jotka edistävät liikennejärjestelmän sähköistymistä ja luovat edellytyksiä biopolttonesteiden, biokaasun ja synteettisten polttoaineiden tuotannolle ja käytölle, tulisi olla ensisijaisia toteuttavista politiikoista ja tämän tulisi näkyä myös rahallisissa panostuksissa.

Politiikka- ja lainsäädäntökehityksen sekä valtion infrainvestointien tulee yritystoiminnan näkökulmasta olla pitkäjänteisiä, ennustettavia ja yritysten kilpailukykyä tukevia. Sääntelyn tulee johdonmukaisesti tukea siirtymää kohti kestäviä liikkumismuotoja. Autokannan uudistumisen nopeuttaminen on edellytys päästövähennysten saavuttamiselle.

Kustannustehokkuutta on lausuntomateriaalissa arvioitu valtiontalouden näkökulmasta. Ehdotamme, että kustannustehokkuutta tulisi arvioida myös kuluttajan ja yritysten näkökulmasta.

Muut kommentit:

CLC pyrki edistämään systeemisiä kasvihuonekaasupäästöjä vähentäviä ratkaisuja, jotka ovat skaalattavissa teolliseen kokoluokkaan. Systemisemmän markkinapohjaisen ratkaisun tulisi mm.:

- I Varmistaa päästövähennykset ja mahdollistaa hiilinielut
- II Luoda riittävä hinta hiilidioksidipäästöille
- III Varmistaa taloudellisesti tehokas kehitys, jossa halvimmat ratkaisut toteutetaan ensin
- IV Olla ennakoitavissa pitkällä tähtäimellä ja kestää poliittiset valtamuutokset
- V Olla säädettävissä tarpeen mukaan
- VI Mahdollistaa hiilidioksidipäästöistä saatujen tulojen käyttö vauhdittamaan vähähiilisten ratkaisujen käyttöönottoa ja vihreää liiketoimintaa
- VII Mahdollistaa oikeudenmukaisen siirtymän kohti ilmastoneutraaliutta

Kun liikenteen - tai minkä tahansa muunkin alueen - ilmastosuunnitelmia kehitetään, toivomme, että niitä arvioidaan yllä olevan kriteeristön mukaisesti.

Korostamme myös että päätettäessä Fossiilittoman tiekartan toimenpiteistä, yhtenä keskeisenä lähtökohtana tulisi olla toimenpiteen arvioitu mahdollisuus kasvattaa suomalaisten vähähiilisten ratkaisujen tai teknologian vientiä ja siten edesauttaa maailmanlaajuisista tranformaatiota vähähiilisyyteen (ja kasvattaa suomalaista hiilikädenjälkeä). Esimerkiksi synteettisten polttoaineiden ja erilaisten liikenteen digitalisoitumista tukevien ratkaisujen markkinoiden maailmanlaajuisen kasvun ennakoidaan olevan huomattava maailmanlaajuisesti tulevilla vuosikymmenillä.

Hiilikädenjäljen ja vähäpäästöisten teknologioiden sekä ratkasujen arviointi tulisi mielestämme sisällyttää yleisimminkin osaksi vähähiilisyteen tähtääviä strategiota ja politiikkaohjelmia.

Helsingissä 19.2.2021

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. K.', written in a cursive style.

Jouni Keronen
Toimitusjohtaja
Climate Leadership Coalition
p. 050 4534881